

GRETSA UNIVERSITY - THIKA

UNIVERSITY EXAMINATIONS JANUARY-APRIL 2025 SEMESTER

DIPLOMA IN EDUCATION (ARTS)

KODI: DKIS 021

KOZI: SINTAKSIA NA SEMANTIKA YA KISWAHILI

TAREHE:

WAKATI:

MAAGIZO KWA WATAHINIWA

1. SEHEMU YA KWANZA **A**: NI YA **LAZIMA**
2. SEHEMU YA PILI **B**: JIBU MASWALI YOYOTE **MAWILI**
3. **USIANDIKE CHOCHOTE** KWENYE KARATASI YA MTHANI. KWA KUFANYA HIVYO UTAKUWA UMEVUNJA SHERIA ZA MITIHANI NA UTAADHIBIWA
4. ANDIKA VIDOKEZO VYAKO NYUMA YA KIJITABU CHA MAJIBU KISHA PIGIA MSTARI BAADAYE

TAHADHARI:-kamera za CCTV zipo kwenye vyumba vyote vya mitihani

SEHEMU YA A: YA LAZIMA

SWALI LA KWANZA

- a) Changanua sentensi zifuatazo kwa kutumia kielelezo matawi:
- i. Onyango mrefu anapenda kuvaa nguo zinazompwaya. [alama 4]
 - ii. Mahindi mabichi mno yaliyonunuliwa jana yamekauka haraka sana. [alama 4]
 - iii. Wimbo aliotuambia jana haukupendeza lakini tulivumilia kumsikiliza. [alama 4]
- b) Jadili aina tatu za maana ukitaja mifano katika Kiswahili. [alama 12]
- c) Eleza dhana zifuatazo:
- i. Sintaksia [alama 2]
 - ii. Vitenzi elekezi [alama 2]
 - iii. Semantiki [alama 2]
-

SEHEMU YA B: YAJIBU MASWALI YOYOTE MAWILI

SWALI LA PILI

- a) Eleza **kategoria nne za kisarufi** huku ukitaja mifano katika Kiswahili Sanifu. [alama 12]
- b) Fafanua mwingiliano kati ya semantiki na taaluma nyingine za isimu. [alama 8]

SWALI LA TATU

- a) Kirai Nomino cha Kiswahili huwa na miundo mbalimbali. Thibitisha kwa kuangazia miundo sita. [alama 12]
- b) Jadili dhana ya **kishazi** katika sarufi ya Kiswahili. [alama 8]

SWALI LA NNE

- a) Fafanua kategoria amilifu zifuatazo:
- i. Kiima [alama 3]
 - ii. Kiarifu [alama 3]
 - iii. Yambwa [alama 3]
 - iv. Kijalizo [alama 3]
- b) Eleza majukumu manne ya kisemantiki ya nomino. [alama 8]

SWALI LA TANO

a) Eleza mahusiano matatu ya kifahiwa huku ukitaja mifano katika Kiswahili Sanifu.

[alama 12]

b) Bainisha miundo minne ya Kirai Tenzi cha Kiswahili.

[alama 8]